

Список використаних джерел

1. Гальперин П. Я. Психология как объективная наука : избранные психологические труды. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/692097/>, свободный.
2. Легин В. Б. Дидактические условия формирования рефлексивных умений учебной деятельности младших школьников / В. Б. Легин // Наука вчера, сегодня, завтра : сб. ст. по мат-лам X международ. науч.-практ. конф. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://sibac.info/conf/science/x/37291>, свободный.

УДК 378.014.25:78

БЛИЧКО М.С.
Мукачівський державний університет, Україна

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Міжнародне співробітництво у галузі вищої освіти є важливою нормою Болонської співдружності освітян, оскільки реально сприяє підвищенню мобільності викладачів і студентів, самостійності студентів, рівня їх самоорганізації. Нині відкриваються нові перспективи у співпраці вітчизняних вищих навчальних закладів з зарубіжними вишами. Обмін викладачами і студентами є не лише реалізацією Болонських домовленостей, він виступає своєрідним каталізатором процесів модернізації і реформування української системи вищої освіти, забезпечує її органічне входження в міжнародний освітній простір. Освіта здатна готувати людину, органічно адаптовану до життя у світі багатоманітних зв'язків – від контактів із найближчим оточенням до глобальних зв'язків. Стає очевидним, що держава буде тим успішнішою, чим більше громадяни будуть здатні до спілкування зі світом. Отже, необхідно формувати особистість, здатну до сприйняття і творення змін, налаштовану на сприйняття зміни як природної норми, а застою, незмінності, застигlosti як прикрого винятку. Однією з найважливіших є безпосередня співпраця між університетами України та зарубіжних країн, яка має різні форми, ступені взаємодії та спирається на давні традиції.

Помітний інтерес громадськості і науковців до цієї проблеми в сучасній Україні і за кордоном спостерігається з середини 90-х рр. ХХ ст., коли Україна стала членом Ради Європи і визначилася зі стратегією освітніх реформ. Питання міжнародного співробітництва в галузі освіти досліджують такі вчені, як В. Андрущенко, В. Бакіров, І. Вакарчук, М. Згуровський, О. Іванов, В. Кремень, Д. Табачник та ін. Проблеми розвитку міжнародних зв'язків вітчизняних вищих навчальних закладів та процеси інтеграції української системи освіти в міжнародний освітній простір окреслені в нормативно-правових документах, що регламентують освітню галузь в Україні. Це, перш за все, Національна доктрина розвитку освіти, яка дає чіткі орієнтири національної політики країни у сфері освіти, Закон України «Про вищу освіту», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. та інші документи.

Співпраця з зарубіжними університетами на сьогодні найкраще налагоджена в провідних національних вищих навчальних закладах України. Так, Київський

національний університет ім. Тараса Шевченка регулярно, інтенсивно і результативно співпрацює з німецькими університетами. Ще до вступу України в Болонський процес, у 2003 р. за кордон для навчання, досліджень і викладацької роботи виїжджало майже 800 викладачів, науковців і студентів, з них понад 70 осіб до Німеччини. Подібний рівень інтенсивності академічних обмінів (70-80 осіб на рік) підтримується з Росією і Польщею. Другу по інтенсивності обмінів групу країн складають Чехія, Франція та США (20-40 осіб). Третю групу країн складають Великобританія, Італія, Швеція та Австрія (10-20 осіб).

Міжнародне співробітництво є невід'ємною складовою діяльності Мукачівського державного університету. Мукачівський державний університет постійно працює над розширенням міжнародної співпраці, як в навчальному, так і в науковому напрямках. На теперішній час університет активно співпрацює з навчальними закладами Польщі, Словаччини, Угорщини та іншими країнами Європи.

В університеті для студентів всіх спеціальностей реалізовується: програма «Подвійний диплом» з Вищою Школою (м. Ченстохов, Польща) та Сопотською Вищою Школою (Польща), яка дає можливість паралельного навчання у двох університетах по закінченню яких отримати подвійні (біларетальні) українські та польські дипломи державного зразка; семестрова програма академічного обміну з Академією Яна Длугаша (м. Ченстохов, Польща), яка дає можливість студентам безкоштовно вивчати фахові дисципліни протягом одного семестру в рамках Міжнародної програми обміну студентів, що фінансується за кошти ЄС.

Вирішення проблем світового освітнього простору забезпечується за допомогою великих міжнародних проектів і програм: Еразмус, метою якого є забезпечення мобільності студентів країн Європейської Співдружності, у межах програми 10% студентів мають можливість пройти навчання у ВНЗ іншої європейської країни; Лінгва, Іріс, АПОЛЛО, DAAD, які спрямовані на підтримку міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти та на реалізацію програм обміну в обох напрямках, тобто підтримка перебувань з метою навчання та проведення досліджень німців за кордоном та іноземців у Німеччині; AIESEC, IREX, міжнародні неурядові програми «Дружба без кордонів», СЕЗАМ. Велику роль у підвищенні якості професійної підготовки студентів відіграє участь у програмі Європейського Союзу – Tempus / Tacis.

Отже, нині відкриті нові перспективи у співпраці вітчизняних вищих навчальних закладів з зарубіжними вишами. Обмін викладачами і студентами як реалізація Болонських домовленостей в частині підвищення академічної мобільності, проведення спільних нарад і наукових форумів, обмін науковими публікаціями, проведення спільних наукових досліджень, стажування в університетах – далеко не повний перелік каналів співпраці українських і зарубіжних вищих навчальних закладів. Загальна підтримка підвищення мобільності студентів, викладачів, науковців та адміністративних працівників, бажання всіх причетних до освіти усунути будь-які перепони щодо вільного пересування суб'єктів освіти забезпечать українській системі освіти істотне

підвищення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг та посилить роль освіти в суспільних перетвореннях.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Австрія і Україна в структурі європейських освітніх стратегій: проблеми взаємодії / В. Андрущенко // Австрія й Україна у контексті європейської інтеграції й співробітництва. [Збірник наукових праць]. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 160 с.
2. Вакарчук І.О. Нова динаміка вищої освіти і досліджень для соціальних змін та розвитку [Текст]: болонський процес 2020 – Європейський простір вищої освіти у новому десятиріччі / І. О. Вакарчук / Фонд «Європа ХХІ»; [за ред. І. О. Вакарчука]. – К.: Агентство «Україна», 2009. – 64 с.
3. Добрянський І. Боротьба за іноземних студентів: чекати не можна / І. Добрянський, О. Наумець // Освіта і управління. – Т. 14. – Ч. 1. – 2011. – С. 65–72.
4. Інтеграція вищої школи України до європейського та світового освітнього простору. – К.: «Вища освіта України», 2012. – 558 с.
5. Табачник Д. В. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти / Д. В. Табачник, М. З. Згуровський, В. С. Журавський. – К.: НТУУ «КПІ», 2003. – 200 с.

УДК 378.011.3-052:316.647.5(043.2)

БІНДАС В. В.,
БРИЖАК Н.Ю.
Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

На сучасному етапі розвитку людства важливого значення набуває толерантність як один із можливих шляхів подолання соціальної напруги та необхідна умова забезпечення миру, безпеки, сталого соціально-економічного розвитку суспільства, побудови людських стосунків на принципах рівноправності, взаєморозуміння та взаємоповаги.

Дане поняття досліджувалось з точки зору різних наук: філософії (Дж. Локка, В. Соловйов, В. Золотухін, Є. Бистрицький та ін.); психології (О. Асмолов, Л. Виготський, В. Петровський, О. Леонтьєв, О. Клепцова та ін.); педагогіки (І. Бех, М. Карандаш, Л. Завірюха, М. Боритко, О. Байбаков, П. Комогоров, Т. Білоус, Я. Довгополова, В. Калошин та ін.). Формуванню толерантної свідомості учнівської та студентської молоді присвячені доробки Г. Безюлевої, Г. Скрябіної, О. Хижняк, О. Столяренко, О. Пугачова та ін.

Організація виховання толерантності в студентів закладів вищої освіти передбачає – передусім визначення сутності даної категорії і особливостей прояву цієї якості у їхній поведінці. Результати аналізу наукової літератури свідчать про існування різних термінологічних значень досліджуваного явища.

Толерантність (лат. *tolerantia* – стійкість, витривалість; терпимість; допуск, допустиме відхилення) – складна інтегративна якість особистості; ціннісна детермінанта політичної культури; механізм вирішення проблем співіснування представників різних рас, культур тощо; позитивна реакція на існування

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>